

RESPIRATORNA OBOLENJA

→ najpogostejša obolenja otroške dobe (50-80%)

*RAZLOGI ZA POGOSTA OBOLENJA:

- nizka otrokova odpornost v prvih mesecih, malo iga - pomen dojenja !!
- nizka prekuženost - malo specifičnih protiteles
- kontakti z bolnimi osebami - kliconosci

*ZNAKI RESPIRATORNIH OBOLENJ: frekvenca dihanja – normalna (120-140/min za novorojenčke): novorojenec diha 60/min, dojenček 40/ min, šolar 20/min.

- Frekvenca je povišana ob:
 - o povišani telesni temperaturi
 - o hipoksiji
 - o acidozi
 - o dispnoi - motnje v dihanju, strah, hlad
- dispnoe - znaki:
 - o inspiratorne retrakcije + tahipnoe = najvažnejši znak
 - o stokanje (bhm, pljučnica)
 - o kimanje z glavico v ritmu dihanja
 - o širjenje nosnic
- kašelj:
 - o suh - prihaja iz žrela
 - o v napadih, suh, stridorozen, z reprizo = oslovski kašelj ali mukoviscidoza
 - o hripav, lajajoč = laringealni (se pojavi v larinksu)
 - o bitonalni (dvotonski) = stenoza, tujek !!!
 - o zadržan = težja dispnoe, plevralna bolečina
- ↑telesna temperatura

*INSPIRATORNA OBSTRUKCIJA = zgornja dih. pota

*EKSPIRATORNA OBSTRUKCIJA = spodnja dih. pota

*ANGIONEVROTIČNI EDEM: alergična reakcija na ožilju in mehkih tkivih, pri katerih se pojavi oteklina na npr. vekah, ustnicah ali na glasilkah (smrtno nevarna). Terapija je antihistaminik, eno promilna raztopina adrenalina s.c., kortikosteroidi in hidrokortizoni.

POVZROČITELJI RESPIRATORNIH OBOLENJ:

- virusi - povzročje do 80% vseh obolenj. problemi:
 - o različni virusi lahko povzročje enako klin. sliko
 - o isti virus lahko povzroči različne klinične slike
 - o pomembna je tudi interakcija virus ↔ človek
- bakterije
- mikoplazme,
- drugi agensi

*PREISKAVE:

- anamneza
- klinični pregled
- laboratorij:
 - o sr, crp, hmg
 - o brisi in serologija

- o rtg pc
- o plinska analiza krvi (pO₂, pCO₂, pH, BE, HCO₃)
- včasih naredimo še:
 - o spirometrija
 - o jontoforeza
 - o alergološko testiranje

*TH:

- SIMPTOMATSKA
 - o antipiretiki oz. zniževanje telesne temperature (TT nad 38,5°C)
 - o hidracija
 - o respiratorna fizioterapije
 - o kisik
 - o antitusiki ??!
 - !!!!!Izpitno vprašanje v kateri starosti 6 mesec-4 let,kdaj aplikacija kisika- pod 92 %!!!!
- VZROČNA = antibiotiki, redko antivirusna zdravila (v. herpesa)
- PODPORNNA:
 - o inhalacije
 - o bronhodilatatorji (ventolin ...)
 - o kortikosteroidi (inhalacije, per os, parenteralno)
 - o ev. kardiotoniki in diuretiki
- KLIMATSKA - srednjegorska in obmorska zdravilišča
- PROFILAKSA:
 - o na kromoglikat (intal)
 - o ketotifen (dihalar)
 - o becotide ali flixotide dlje časa, 1 - 2 x dnevno
 - o desenzibilizacija

*KLINIČNE SLIKE:

- ZGORNJA DIHALNA POTA:
 - o rhinitis
 - o sinusitis
 - o tonsillitis (-pharyngitis)
 - o laryngitis
 - o otitis media- nekoč pogoste, danes pa redke komplikacije (mastoiditis, meningitis pur.)
- SPODNJA DIHALNA POTA:
 - o tracheitis
 - o bronchitis catarrhalis (rec.)
 - o bronchitis obstructiva
 - vzroki obstrukcije (edem, sekret, spazem)
 - klinična slika - dispnoe, inspiratorne retrakc.,piski v ekspiriju, poki, lahko cianoza
 - terapija - bronhodilatatorji (ventolin, berodual, serevent...) kortikosteroidi, inhalacije, kisik, fth, hidracija ...
- BRONCHIOLITIS - rsv !! (bolezen dojenčkov in otrok v 1. letu starosti,zimsko-pomladanski čas, epidemično na vsako drugo leto),izpitno vprašanje terapija:kisik ne kortikosteroidi)
- 5. PNEUMONIAE - a) povzročitelji
 - b) komplikacije

- 6. ASTMA BRONCHIALE -
 - o najpogostejša kronična bol. otroštva s prevalenco cca. 17%.
 - specifično vnetje - dihalne poti so zelo občutljive na številne dražljaje.
 - mišice v steni bronhija se skrčijo
 - vnetje zadebeli steno (sluznico)
 - zaradi vnetja se v svetlini bronhija nabira gosta sluz, ki jo je težko izkašljati.
 - vse troje otežkoča izmenjavo dihalnih plinov.

ASTMA BRONCHIALE

*ZNAKI:

- piskanje v prsih v izdihu
- piskanje v prsih ob naporu
- ponavljajoče se težko dihanje
- kašelj, ki je izrazitejši ponoči in ob naporu
- na astmo pomislimo tudi, če se težave povečajo :
 - o ob virusni okužbi
 - o ob stiku s prahom, pelodi ...
 - o ob stresu (strah, močan jok ali smeh)
 - o ob spremembi temperature okolja
 - o kadar prehladi pogosto preidejo na spod. dihalna pota in dolgo trajajo
 - o če se težave poležejo ob zdravljenju za astmo

*DIAGNOZO POSTAVIMO S:

- kliničnim pregledom
- meritvami pljučnih funkcij
- določitev celokupnih in specifičnih IgE v krvi
- kožnimi testi

*ZDRAVLJENJE ASTME:

- protivnetna zdravila - inhalacijski ali oralni gluko-kortikoidi (becotide, tafen, pulmovent, flixotide, bronilide)
- bronhodilatatorji - inhalacije (ventolin, serevent, aminofilin, adrenalin)
- simptomatsko - kisik, tekočine, fth

*DEJAVNIKI TVEGANJA: pozitivna družinska anamneza o atopični bolezni in kronična izpostavljenost alergenom.

*POSLABŠANJE SE POJAVI OB:

- nepravilni uporabi zdravil
- onesnaženem zraku, mrazu, megli
- vdihavanju presuhega zraka
- vdihavanju dražečih kemič. snovi (laki)
- telesni obremenitvi
- psihičnih stresih, čustev. razburjenju
- vdihavanju cigaretnega dima
- srečanju z alergenom (pršica, plesni, trave, živalska dlaka, prehrana - mleko, moka, arašidi, soja, orehi, ribe, školjke)

DIFERENCIALNA DIAGNOZA RESPIR. OBOLENJ –PREDVSEM SPODNJIH
DIHALNIH POTI:

- gastroezofagealni refluks
- mukoviscidoza (cistična fibroza pankreasa)
- aspiracije
- alergije
- tujek v dihalnih poteh –otrok ki sunkovito kašlja treba pomisliti na tujek